

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА МЕТАЛУРГІЙНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до виконання імітаційних вправ
з дисципліни “Звітність підприємства”
для студентів, які навчаються за напрямом
030509 – облік і аудит

Частина 1. Складання фінансової звітності підприємства

Затверджено
на засіданні Вченої ради
академії
Протокол № 1 від 30.01.2012

Дніпропетровськ НМетАУ 2012

УДК 657.312.2(07)

Методичні вказівки до виконання імітаційних вправ з дисципліни “Звітність підприємства” для студентів, які навчаються за напрямом 030509 – облік і аудит. Частина 1. Складання фінансової звітності підприємства / Укл.: В.Д. Зелікман, Р.Б. Сокольська, Л.В. Щербата. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2012. – 97 с.

Наведені імітаційні вправи для вивчення першої частини дисципліни “Звітність підприємства”: “Фінансова звітність підприємства”, вказівки до їх виконання, література, що рекомендується.

Призначені для студентів, які навчаються за напрямом підготовки 030509 – облік і аудит.

Укладачі: В. Д. Зелікман, канд. техн. наук, доц.

Р.Б. Сокольська, канд. екон. наук, доц.

Л.В. Щербата

Відповідальна за випуск Г.О.Король, канд. екон. наук, проф.

Рецензент Д.Є.Козенков, канд. екон. наук, доц. (НМетАУ)

© Зелікман В.Д., Сокольська Р.Б.,
Щербата Л.В., 2012

© Національна металургійна
академія України, 2012

ВСТУП

У сучасних умовах виробничо-господарчої діяльності підприємств особливу роль відіграє система інформаційного забезпечення цієї діяльності, яка має задовольнити потреби різних груп користувачів інформації про підприємство, його фінансовий стан, господарські процеси та їх результати. Це висуває жорсткі вимоги до якості системи обліку на вітчизняних підприємствах, до інформації, що наводиться у різноманітних формах бухгалтерської звітності вітчизняних підприємств, і, відповідно, до процесу складання цієї звітності.

Інформація про фінансовий стан підприємства, результати його фінансово-господарської діяльності та рух грошових коштів на підприємстві, а також відображення цієї інформації у певних формах звітності відповідно до чинних законодавчих та нормативних актів є предметом дисципліни “Звітність підприємства”. Ця дисципліна є однією з базових для майбутніх фахівців з обліку і аудиту, вона тісно пов’язана з більшістю дисциплін природничо-наукової та професійної і практичної підготовки, які складають навчальний план підготовки студентів, які навчаються за напрямом 030509 – облік і аудит. Опануванню дисципліни “Звітність підприємства” передують вивчення дисциплін “Бухгалтерський облік”, “Фінансовий облік I”, “Фінансовий облік II”, “Організація обліку”, а набуті знання, вміння і навички використовуються при підготовці до державної атестації.

В результаті вивчення дисципліни “Звітність підприємства” студенти повинні опанувати теоретичні засади складання звітності підприємств, законодавчі акти та нормативно-інструктивні документи, що регламентують її складання, а також методики і техніки складання фінансової, податкової, статистичної та спеціальної звітності, передбаченої стандартами бухгалтерського обліку і законодавством України. Студенти, які навчаються за напрямом підготовки 8.030509 – облік і аудит, мають засвоїти складання основних форм та додатків до фінансової звітності підприємства, виправлення помилок та внесення змін у фінансові звіти підприємства, формування зведеної та консолідованої фінансової

звітності, фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва та основних форм податкової, статистичної та спеціальної звітності підприємства згідно стандартів бухгалтерського обліку та чинного вітчизняного законодавства.

Перша частина дисципліни “Звітність підприємства” присвячена фінансовій звітності – її змісту, структурі, порядку складання, подання і використання. При цьому значна роль відводиться практичним заняттям, які забезпечують закріплення і поглиблення теоретичних знань з питань формування фінансової звітності підприємства та здобуття студентами практичних навичок її складання.

Під час виконання практичних робіт в першій частині дисципліни “Звітність підприємства” розглядається процес складання чотирьох основних форм фінансової звітності за національними Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку: форми 1 – Баланс, форми 2 – Звіт про фінансові результати, форми 3 – Звіт про рух грошових коштів та форми 4 – Звіт про власний капітал, а також форми 5 – Примітки до річної фінансової звітності та форми 6 – Додаток до приміток до річної фінансової звітності “Інформація за сегментами”.

За характером практичні заняття за темами дисципліни “Звітність підприємства” є імітаційними вправами, використання яких в навчальному процесі сприяє підвищенню ступеня підготовки фахівців до практичної діяльності. Для виконання завдань студентам потрібно ознайомитись з нормативними матеріалами та законодавчими актами з різних питань, які стосуються фінансової звітності підприємств в Україні, постійно стежити за новими положеннями, що публікуються в офіційних періодичних інформаційних друкованих виданнях та в мережі Internet на офіційному сервері Верховної Ради <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/main>. Крім того, для здійснення розрахунків та оформлення результатів виконання імітаційних вправ студентіві потрібен калькулятор та бланки відповідних форм фінансової звітності.

Імітаційні вправи наведені у послідовності по темах першої частини дисципліни “Звітність підприємства” – складання фінансової звітності підприємства – відповідно до робочої програми дисципліни.

1. ВИХІДНІ ДАНІ ДЛЯ СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

При виконанні практичних завдань з дисципліни “Звітність підприємства” вихідними даними для складання основних форм фінансової звітності є інформація з Головної книги або з оборотного балансу про сальдо початкове за усіма рахунками, обороти за дебетом та за кредитом. Вихідні дані для складання фінансової звітності за базовим варіантом наведені в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Вихідні дані для складання фінансової звітності підприємства
за базовим варіантом, тис. грн.

№ рахунку, субрахунку	Назва рахунку, субрахунку	Сальдо початкове		Обороти	
		Д	К	ОД	ОК
1	2	3	4	5	6
10	Основні засоби:				
103	Будинки та споруди	1 200		20 000	–
104	Машини та обладнання	480		5 650	–
105	Транспортні засоби	360		550	–
106	Інструменти, прилади та інвентар	240		35	–
109	Інші основні засоби	120		15	–
11	Інші необоротні матеріальні активи:				
112	Малоцінні необоротні матеріальні активи	–	–	74	74
117	Інші необоротні матеріальні активи	–	–	18	18
12	Нематеріальні активи:				
123	Права на комерційні позначення	–	–	270	–
125	Авторське право та суміжні з ним права	–	–	180	–

Продовження таблиці 1.1

1	2	3	4	5	6
13	Знос (амортизація) необоротних активів:				
131	Знос основних засобів:				
1313	Знос будинків та споруд	–	200	–	125
1314	Знос машин та обладнання	–	80	–	50
1315	Знос транспортних засобів	–	60	–	38
1316	Знос інструментів, приладів та інвентарю	–	40	–	25
1319	Знос інших основних засобів	–	20	–	12
132	Знос інших необоротних матеріальних активів	–	–	92	92
133	Накопичена амортизація нематеріальних активів:				
1333	Накопичена амортизація прав на комерційні позначення	–	–	–	30
1335	Накопичена амортизація авторського права та суміжних з ним прав	–	–	–	20
14	Довгострокові фінансові інвестиції:				
141	Інвестиції пов'язаним сторонам за методом обліку участі в капіталі	15 000	–	1 320	–
143	Інвестиції непов'язаним сторонам	5 000	–	–	–
15	Капітальні інвестиції:				
151	Капітальне будівництво	–	–	26 200	20 000
152	Придбання (виготовлення) основних засобів	–	–	6 597	6 200
153	Придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів	–	–	145	142
154	Придбання (створення) нематеріальних активів	–	–	450	450

Продовження таблиці 1.1

1	2	3	4	5	6
17	Відстрочені податкові активи	–	–	468	–
20	Виробничі запаси:				
201	Сировина й матеріали	11 222	–	3 220	13 450
202	Купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби	4 683	–	342	4 400
203	Паливо	1 760	–	456	1 600
204	Тара й тарні матеріали	1 670	–	604	745
205	Будівельні матеріали	3 260	–	–	2 480
207	Запасні частини	530	–	348	295
23	Виробництво	–	–	23 828	23 828
26	Готова продукція	1 875	–	23 828	23 000
28	Товари:				
281	Товари на складі	–	–	3300	–
30	Каса:				
301	Каса в національній валюті	–	–	474	464
31	Рахунки в банках:				
311	Поточні рахунки в національній валюті	540	–	42 289	40 717
312	Поточні рахунки в іноземній валюті	3 300	–	676	792
36	Розрахунки з покупцями та замовниками:				
361	Розрахунки з вітчизняними покупцями та замовниками	–	–	33 758	9 484
362	Розрахунки з іноземними покупцями та замовниками	–	–	2 220	476
37	Розрахунки з різними дебіторами:				
371	Розрахунки за виданими авансами	–	–	810	–

Продовження таблиці 1.1

1	2	3	4	5	6
372	Розрахунки з підзвітними особами	27	–	464	709
373	Розрахунки за нарахованими доходами	–	–	510	–
38	Резерв сумнівних боргів	–	–	–	1 133
40	Статутний капітал	–	50 000	–	37 500
42	Додатковий капітал:				
421	Емісійний дохід	–	–	–	6 450
43	Резервний капітал	–	–	–	313
44	Нерозподілені прибутки (непокриті збитки):				
441	Прибуток нерозподілений	–	–	1 565	6 268
443	Прибуток, використаний у звітному періоді	–	–	1 565	1 565
46	Неоплачений капітал	–	–	37 500	22 500
47	Забезпечення майбутніх витрат і платежів:				
471	Забезпечення виплат відпусток	–	27	–	30
52	Довгострокові зобов'язання за облігаціями:				
521	Зобов'язання за облігаціями	–	640	–	–
60	Короткострокові позики:				
601	Короткострокові кредити банків у національній валюті	–	–	–	3 450
63	Розрахунки з постачальниками та підрядниками:				
631	Розрахунки з вітчизняними постачальниками	–	–	36 258	49 170
632	Розрахунки з іноземними постачальниками	–	–	792	792

Продовження таблиці 1.1

1	2	3	4	5	6
64	Розрахунки за податками й платежами:				
641	Розрахунки за податками:				
6411	Розрахунки за податком з доходів фізичних осіб	–	–	90	90
6415	Розрахунки за податком на додану вартість	–	90	8 488	5 785
6416	Розрахунки за податком на прибуток	–	110	1 470	1 938
643	Податкові зобов'язання	–	–	158	158
644	Податковий кредит	–	–	158	293
65	Розрахунки за страхуванням:				
651	За розрахунками із загальнообов'язкового державного соціального страхування	–	–	186	225
66	Розрахунки за виплатами працівникам:				
661	Розрахунки за заробітною платою	–	–	585	600
67	Розрахунки з учасниками:				
671	Розрахунки за нарахованими дивідендами:				
6711	Дивіденди, нараховані власникам простих акцій	–	–	1 202	1 202
6712	Дивіденди, нараховані власникам привілейованих акцій	–	–	50	50
68	Розрахунки за іншими операціями:				
684	Розрахунки за нарахованими відсотками	–	–	156	186

Продовження таблиці 1.1

1	2	3	4	5	6
70	Доходи від реалізації:				
701	Дохід від реалізації готової продукції	–	–	35 758	35 758
71	Інший операційний дохід:				
714	Дохід від операційної курсової різниці:				
7141	Доход від операційної курсової різниці від перерахунку залишків валюти	–	–	200	200
7142	Доход від операційної курсової різниці від перерахунку заборгованостей	–	–	220	220
719	Інший операційний дохід	–	–	405	405
72	Дохід від участі в капіталі:				
721	Дохід від інвестицій в асоційовані підприємства			1 320	1 320
73	Інші фінансові доходи:				
731	Дивіденди одержані	–	–	510	510
79	Фінансові результати:				
791	Результат операційної діяльності	–	–	30 957	30 957
792	Результат фінансових операцій	–	–	510	510
793	Результат іншої звичайної діяльності	–	–	1 320	1 320
90	Собівартість реалізації:				
901	Собівартість реалізованої готової продукції	–	–	23 105	23 105
91	Загальновиробничі витрати	–	–	105	105
92	Адміністративні витрати	–	–	271	271
93	Витрати на збут	–	–	354	354
94	Інші витрати операційної діяльності:				

Продовження таблиці 1.1

1	2	3	4	5	6
944	Сумнівні та безнадійні борги	–	–	1 133	1 133
95	Фінансові витрати:				
951	Відсотки за кредит	–	–	90	90
952	Інші фінансові витрати	–	–	96	96
98	Податок на прибуток:				
981	Податки на прибуток від звичайної діяльності	–	–	1 470	1 470
	Разом	51267	51267	387238	387238

Необхідно скласти оборотний баланс повністю, для чого потрібно визначити сальдо кінцеве за кожним рахунком.

Зрозуміло, що сума сальдо початкових за дебетом повинна дорівнювати сумі сальдо початкових за кредитом, сума оборотів за дебетом – сумі оборотів за кредитом, сума сальдо кінцевих за дебетом – сумі сальдо кінцевих за кредитом (правила оборотного балансу).

Приклад оборотного балансу, який має бути отриманий в результаті розрахунків для базового варіанта, наведений в таблиці 1.2.

Вихідні дані для індивідуальних варіантів студенти отримують шляхом перерахування даних з таблиці 1.1 наступним чином.

Сальдо початкове для кожного рахунку студент розраховує за формулою

$$C_{MN} = C \times (2 + MN/100), \text{ тис. грн.}, \quad (1.1)$$

де MN – номер варіанта, який відповідає двом останнім цифрам номера залікової книжки студента (N – остання цифра номера залікової книжки, M – передостання цифра);

C_{MN} – сальдо певного рахунку (субрахунку) на початок звітнього періоду за дебетом (кредитом) для індивідуального варіанта MN , тис. грн.;

C – сальдо за дебетом (кредитом) відповідного рахунку з таблиці 1.1, тис. грн.

Таблиця 1.2

Оборотний баланс, тис. грн.

№ рахунку, субрахунку	Назва рахунку, субрахунку	Сальдо початкове		Обороти		Сальдо кінцеве	
		Д	К	ОД	ОК	Д	К
1	2	3	4	5	6	7	8
103	Будинки та споруди	1 200		20 000	–	21 200	–
104	Машини та обладнання	480		5 650	–	6 130	–
105	Транспортні засоби	360		550	–	910	–
106	Інструменти, прилади та інвентар	240		35	–	275	–
109	Інші основні засоби	120		15	–	135	–
112	Малоцінні необоротні матеріальні активи	–	–	74	74	–	–
117	Інші необоротні матеріальні активи	–	–	18	18	–	–
123	Права на комерційні позначення	–	–	270	–	270	–
125	Авторське право та суміжні з ним права	–	–	180	–	180	–
1313	Знос будинків та споруд	–	200	–	125	–	325
1314	Знос машин та обладнання	–	80	–	50	–	130
1315	Знос транспортних засобів	–	60	–	38	–	98
1316	Знос інструментів, приладів та інвентарю	–	40	–	25	–	65
1319	Знос інших основних засобів	–	20	–	12	–	32
132	Знос інших необоротних матеріальних активів	–	–	92	92	–	–

Продовження таблиці 1.2

1	2	3	4	5	6	7	8
1333	Накопичена амортизація прав на комерційні позначення	–	–	–	30	–	30
1335	Накопичена амортизація авторського права та суміжних з ним прав	–	–	–	20	–	20
141	Інвестиції пов'язаним сторонам за методом обліку участі в капіталі	15 000	–	1 320	–	16 320	–
143	Інвестиції непов'язаним сторонам	5 000	–	–	–	5 000	–
151	Капітальне будівництво	–	–	26 200	20 000	6 200	–
152	Придбання (виготовлення) основних засобів	–	–	6 597	6 200	397	–
153	Придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів	–	–	145	142	3	–
154	Придбання (створення) нематеріальних активів	–	–	450	450	–	–
17	Відстрочені податкові активи	–	–	468	–	468	–
201	Сировина й матеріали	11 222	–	3 220	13 450	992	–
202	Купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби	4 683	–	342	4 400	625	–
203	Паливо	1 760	–	456	1 600	616	–
204	Тара й тарні матеріали	1 670	–	604	745	1 529	–

Продовження таблиці 1.2

1	2	3	4	5	6	7	8
205	Будівельні матеріали	3 260	–	–	2 480	780	–
207	Запасні частини	530	–	348	295	583	–
23	Виробництво	–	–	23 828	23 828	–	–
26	Готова продукція	1 875	–	23 828	23 000	2 703	
281	Товари на складі	–	–	3300	–	3 300	–
301	Каса в національній валюті	–	–	474	464	10	–
311	Поточні рахунки в національній валюті	540	–	42 289	40 717	2 112	–
312	Поточні рахунки в іноземній валюті	3 300	–	676	792	3 184	–
361	Розрахунки з вітчизняними покупцями та замовниками	–	–	33 758	9 484	24 274	–
362	Розрахунки з іноземними покупцями та замовниками	–	–	2 220	476	1 744	–
371	Розрахунки за виданими авансами	–	–	810	–	810	–
372	Розрахунки з підзвітними особами	27	–	464	709	–	218
373	Розрахунки за нарахованими доходами	–	–	510	–	510	–
38	Резерв сумнівних боргів	–	–	–	1 133	–	1 133
40	Статутний капітал	–	50 000	–	37 500	–	87 500
421	Емісійний дохід	–	–	–	6 450	–	6 450

Продовження таблиці 1.2

1	2	3	4	5	6	7	8
43	Резервний капітал	–	–	–	313	–	313
441	Прибуток нерозподілений	–	–	1 565	6 268	–	4 703
443	Прибуток, використаний у звітному періоді	–	–	1 565	1 565	–	–
46	Неоплачений капітал	–	–	37 500	22 500	15 000	–
471	Забезпечення виплат відпусток	–	27	–	30	–	57
521	Зобов'язання за облігаціями	–	640	–	–	–	640
601	Короткострокові кредити банків у національній валюті	–	–	–	3 450	–	3 450
631	Розрахунки з вітчизняними постачальниками	–	–	36 258	49 170	–	12 912
632	Розрахунки з іноземними постачальниками	–	–	792	792	–	–
6411	Розрахунки за податком з доходів фізичних осіб	–	–	90	90	–	–
6415	Розрахунки за податком на додану вартість	–	90	8 488	5 785	2 613	–
6416	Розрахунки за податком на прибуток	–	110	1 470	1 938	–	578
643	Податкові зобов'язання	–	–	158	158	–	–
644	Податковий кредит	–	–	158	293	–	135
651	За розрахунками із загальнообов'язкового державного соціального страхування	–	–	186	225	–	39

Продовження таблиці 1.2

1	2	3	4	5	6	7	8
661	Розрахунки за заробітною платою	–	–	585	600	–	15
6711	Дивіденди, нараховані власникам простих акцій	–	–	1 202	1 202	–	–
6712	Дивіденди, нараховані власникам привілейованих акцій	–	–	50	50	–	–
684	Розрахунки за нарахованими відсотками	–	–	156	186	–	30
701	Дохід від реалізації готової продукції	–	–	35 758	35 758	–	–
7141	Доход від операційної курсової різниці від перерахунку заборгованостей	–	–	200	200	–	–
7142	Доход від операційної курсової різниці від перерахунку залишків валюти	–	–	220	220	–	–
719	Інший операційний дохід	–	–	405	405	–	–
721	Дохід від інвестицій в асоційовані підприємства			1 320	1 320	–	–
731	Дивіденди одержані	–	–	510	510	–	–
791	Результат операційної діяльності	–	–	30 957	30 957	–	–
792	Результат фінансових операцій	–	–	510	510	–	–
793	Результат іншої звичайної діяльності	–	–	1 320	1 320	–	–

Продовження таблиці 1.2

1	2	3	4	5	6	7	8
901	Собівартість реалізованої готової продукції	–	–	23 105	23 105	–	–
91	Загальновиробничі витрати	–	–	105	105	–	–
92	Адміністративні витрати	–	–	271	271	–	–
93	Витрати на збут	–	–	354	354	–	–
944	Сумнівні та безнадійні борги	–	–	1 133	1 133	–	–
951	Відсотки за кредит	–	–	90	90	–	–
952	Інші фінансові витрати	–	–	96	96	–	–
981	Податки на прибуток від звичайної діяльності	–	–	1 470	1 470	–	–
	Разом	51 267	51 267	387 238	387 238	118 873	118 873

Обороти за дебетом і кредитом кожного рахунку студент розраховує за формулою

$$O_{MN} = O \times (1 + MN/100), \text{ тис. грн.}, \quad (1.2)$$

де O_{MN} – обороти за дебетом (кредитом) певного рахунку (субрахунку) для індивідуального варіанта MN , тис. грн.;

O – обороти за дебетом (кредитом) відповідного рахунку (субрахунку) з таблиці 1.1, тис. грн.

Так, наприклад, якщо номер залікової книжки студента 123456 , то $M = 5$, $N = 6$ і номер індивідуального варіанта, відповідно, 56 . Для цього варіанта сальдо початкове за дебетом субрахунку 103 “Будинки та споруди” становить:

$$1\,200 \times (2 + 56/100) = 1\,200 \times 2,56 = 3\,072 \text{ тис. грн.},$$

а оборот за дебетом цього субрахунку для варіанта № 54 становить:

$$20\,000 \times (1 + 56/100) = 20\,000 \times 1,56 = 31\,200 \text{ тис. грн.}$$

і так далі.

Сальдо кінцеве студент розраховує самостійно, виходячи з сальдо початкового та оборотів за дебетом та кредитом кожного рахунку для свого індивідуального варіанта.

Перевіркою правильності виконання розрахунків вихідних даних для індивідуального варіанта може служити дотримання правил оборотного балансу, вказаних на стор. 11 даних методичних вказівок, а також вірність співвідношень:

$$C_{MN}^{\Sigma} / C^{\Sigma} = 2 + MN/100; \quad (1.3)$$

$$O_{MN}^{\Sigma} / O^{\Sigma} = 1 + MN/100, \quad (1.4)$$

де C_{MN}^{Σ} – сума сальдо усіх рахунків (субрахунків) на початок звітної періоду за дебетом (кредитом) для індивідуального варіанта MN, тис. грн.;

C^{Σ} – сума сальдо усіх рахунків (субрахунків) на початок звітної періоду за дебетом (кредитом) для базового варіанта, тис. грн. (див. табл. 1.1);

O_{MN}^{Σ} – сума оборотів за дебетом (кредитом) усіх рахунків для індивідуального варіанта MN, тис. грн.;

O^{Σ} – сума оборотів за дебетом (кредитом) усіх рахунків для базового варіанта, тис. грн. (див. табл. 1.1).

Слід відзначити, що співвідношення сум сальдо усіх рахунків (субрахунків) на кінець звітної періоду за дебетом (кредитом) для індивідуального варіанта MN та для базового варіанта є величиною довільною.

Розрахунки індивідуальних даних здійснюються в процесі виконання імітаційної вправи “Складання форми 1 – Баланс” (на другому етапі роботи).

2. ІМІТАЦІЙНА ВПРАВА “СКЛАДАННЯ ФОРМИ 1 – БАЛАНС”

Рекомендована тривалість виконання завдання – 4 години.

Мета виконання завдання – придбати практичні навички зі складання балансу підприємства на підставі даних про сальдо початкове та обороти за дебетом і за кредитом за усіма рахунками.

Необхідно: скласти оборотний баланс та форму 1 – Баланс за базовим та індивідуальними варіантами.

Робота складається з чотирьох етапів:

1) отримання вихідних даних базового варіанта (див. табл. 1.1) та складання оборотного балансу за базовим варіантом (див. табл. 1.2);

2) розрахунки індивідуальних даних відповідно номеру залікової книжки студента за методикою, наведеною в розділі 1 даних методичних вказівок, та складання оборотного балансу за індивідуальним варіантом;

3) складання форми 1 – Баланс за базовим варіантом;

4) складання форми 1 – Баланс за індивідуальним варіантом.

Баланс є першою основною формою фінансової звітності і являє собою звіт про фінансовий стан підприємства, який відображає на певну дату його активи, зобов’язання і власний капітал.

Метою складання балансу є надання користувачам фінансової звітності повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан підприємства на звітну дату, загальної інформації про його діяльність та ліквідність.

Зміст і форма балансу та загальні вимоги до визнання і розкриття його статей для суб’єктів підприємництва (крім банків та бюджетних установ) визначаються Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 2 “Баланс”, згідно якого у балансі відображаються активи, зобов’язання та власний капітал підприємства у тисячах гривень без десяткових знаків. Зміст кожної статті балансу визначається в Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 2 “Баланс” та в Положеннях, які розкривають поняття, сутність, класифікацію, особливості обліку та умови відображення у фінансовій звітності відповідних елементів балансу.

Особливості складання консолідованого балансу визначаються окремим Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 20 “Консолідована фінансова звітність”. Для малих підприємств може передбачатися скорочена форма балансу.

Для складання форми 1 – Баланс необхідно “рознести” сальдо початкові та сальдо кінцеві за усіма рахунками по рядках Балансу відповідно до граф “На початок звітного періоду” та “На кінець звітного періоду”. Суми на рахунках розподіляються за рядками балансу таким чином:

а) для кожного рахунку (субрахунку) встановлюється вид активів (для рахунків з 1, 2 та 3 класу), власного капіталу (для рахунків 4 класу) або зобов’язань (для рахунків 5 та 6 класу), облік яких ведеться за цим рахунком (субрахунком);

б) в балансі обирається стаття, яка відповідає даному рахунку (субрахунку), і до граф цієї статті заноситься сума сальдо початкового та сальдо кінцевого за рахунком (субрахунком) відповідно на початок та кінець звітного періоду; якщо одна стаття балансу об’єднує інформацію за декількома рахунками, то до її граф необхідно заносити загальну суму за цими рахунками.

Результати, які мають бути отримані при складанні форми 2 – Баланс для базового варіанта, наведені в таблицях 2.1 та 2.2. В дужках наведені номери рахунків, які відображаються за цією статтею балансу.

Знаком “*” позначені рядки, які служать для проміжних розрахунків і не враховуються при визначенні підсумків за розділами. Суми на початок та на кінець звітного періоду, які наведені у дужках, повинні вираховуватися з загального підсумку (так звані від’ємні суми).

При вірному заповненні статей балансу сума по статтях активу балансу на початок та на кінець звітного періоду повинна дорівнювати сумі по статтях пасиву балансу на початок та на кінець звітного періоду відповідно. Крім того, підсумки за балансом на початок та на кінець звітного періоду повинні дорівнювати відповідним підсумкам за оборотним балансом (тобто підсумкам сальдо за дебетом чи за кредитом) за вирахуванням від’ємних сум.

Таблиця 2.1

Актив балансу, тис. грн.

АКТИВ	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи			
залишкова вартість	010		400
первісна вартість* (12)	011		450
накопичена амортизація* (133)	012	()	(50)
Незавершені капітальні інвестиції (15)	020		6600
Основні засоби:			
залишкова вартість	030	2000	28000
первісна вартість* (101 – 109)	031	2400	28650
знос* (131)	032	(400)	(650)
Довгострокові біологічні активи:			
справедлива (залишкова) вартість	035		
первісна вартість* (16)	036		
накопичена амортизація* (134)	037	()	()
Довгострокові фінансові інвестиції (14):			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств (141)	040	15000	16320
інші фінансові інвестиції (142, 143)	045	5000	5000
Довгострокова дебіторська заборгованість (16)	050		
<i>Справедлива (залишкова) вартість інвестиційної нерухомості</i>	055		
<i>Первісна вартість інвестиційної нерухомості * (100)</i>	056		
<i>Знос інвестиційної нерухомості * (135)</i>	057	()	()
Відстрочені податкові активи (17)	060		468
<i>Гудвіл (19)</i>	065		
Інші необоротні активи (18)	070		
<i>Гудвіл при консолідації</i>	075		
Усього за розділом I	080	22000	56788

Продовження таблиці 2.1

1	2	3	4
II. Оборотні активи			
Виробничі запаси (20, 22)	100	23125	5125
Поточні біологічні активи (27)	110		
Незавершене виробництво (21, 23, 25)	120		
Готова продукція (26)	130	1875	2703
Товари (281 – 285)	140		3300
Векселі одержані (34)	150		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:			
чиста реалізаційна вартість	160		24885
первісна вартість* (36)	161		26018
резерв сумнівних боргів* (38)	162	()	(1133)
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
з бюджетом (641, 642)	170		2613
за виданими авансами (371)	180		810
з нарахованих доходів (373)	190		510
із внутрішніх розрахунків (68)	200		
Інша поточна дебіторська заборгованість (372, 374 – 378)	210	27	
Поточні фінансові інвестиції (35)	220		
Грошові кошти та їх еквіваленти: (30, 31, 33)			
в національній валюті (301, 311, 313, 333)	230	540	2122
у т.ч. в касі* (301)	231		10
в іноземній валюті (302, 312, 314, 334)	240	3300	3184
Інші оборотні активи (331, 332, 643, 644)	250		
Усього за розділом II	260	28867	45252
III. Витрати майбутніх періодів (39)	270		
IV. Необоротні активи та групи вибуття (286)	275		
БАЛАНС	280	50867	102040

Таблиця 2.2

Пасив балансу, тис. грн.

ПАСИВ	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Статутний капітал (40)	300	50000	87500
Пайовий капітал (41)	310		
Додатковий вкладений капітал (421, 422)	320		6450
Інший додатковий капітал (423 – 425)	330		
Резервний капітал (43)	340		313
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток) (44)	350		4703
Неоплачений капітал (46)	360	()	(15000)
Вилучений капітал (45)	370	()	()
<i>Накопичена курсова різниця</i>	375		
Усього за розділом I	380	50000	83966
II. Забезпечення таких витрат і платежів			
Забезпечення виплат персоналу (471, 472, 477)	400	27	57
Інші забезпечення (473, 474, 478)	410		
<i>Сума страхових резервів</i>	415		
<i>Сума часток перестраховиків у страхових резервах</i>	416	()	()
<i>Забезпечення призового фонду лотереї (475)</i>	417		
<i>Резерв на виплату джек-поту (476)</i>	418		
Цільове фінансування (48)	420		
<i>Сума благодійної допомоги</i>	421		
Усього за розділом II	430	27	57
III. Довгострокові зобов'язання			
Довгострокові кредити банків (50)	440		
Інші довгострокові фінансові зобов'язання (51, 52)	450	640	640

Продовження таблиці 2.2

1	2	3	4
Відстрочені податкові зобов'язання (54)	460		
Інші довгострокові зобов'язання (53,55)	470		
Усього за розділом III	480	640	640
IV. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків (60)	500		3450
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями (61)	510		
Векселі видані (62)	520		
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги (63)	530		12912
Поточні зобов'язання за розрахунками:			
з одержаних авансів (681)	540		
з бюджетом (641)	550	200	578
з позабюджетних платежів (642)	560		
зі страхування (65)	570		39
з оплати праці (66)	580		15
з учасниками (67)	590		
із внутрішніх розрахунків (682)	600		
<i>Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами та групами вибуття, утримуваними для продажу (680)</i>	605		
Інші поточні зобов'язання (372, 643, 644, 684, 685)	610		383
Усього за розділом IV	620	200	17377
V. Доходи майбутніх періодів (69)	630		
БАЛАНС	640	50867	102040

Результатом виконання роботи є складений баланс підприємства за індивідуальним варіантом, який надається на перевірку викладачеві в письмовому вигляді.

3. ІМІТАЦІЙНА ВПРАВА “СКЛАДАННЯ ФОРМИ 2 – ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ”

Рекомендована тривалість виконання завдання – 4 години.

Мета виконання завдання – придбати практичні навички зі складання звіту про фінансові результати підприємства на підставі даних про сальдо початкове та обороти за дебетом і за кредитом за усіма рахунками.

Необхідно: скласти форму 2 – Звіт про фінансові результати за базовим та індивідуальними варіантами.

Основними вихідними даними для виконання даної імітаційної вправи є результати виконання попередньої імітаційної вправи “Складання форми 1 – Баланс”.

Додатковими вихідними даними для складання розділу III Звіту про фінансові результати – “Розрахунок показників прибутковості акцій” – є інформація про прості та про потенційно прості акції підприємства, які знаходились в обігу у звітному періоді.

Додаткові вихідні дані для складання розділу III Звіту про фінансові результати – “Розрахунок показників прибутковості акцій” для базового варіанта:

- 1) кількість простих акцій основної емісії – 10 000 шт.;
- 2) кількість привілейованих акцій основної емісії – 300 шт., кожна з них може бути конвертована у 10 простих акцій;
- 3) кількість облігацій основної емісії – 200 шт., кожна з них може бути конвертована у 5 простих акцій;
- 4) дата випуску в обіг простих акцій додаткової емісії – 1 квітня звітного року;
- 5) номінальна вартість усіх простих акцій однакова.

При складанні розділу IV Звіту про фінансові результати – “Податкові різниці” слід вважати, що податкові різниці, які виникли у звітному періоді, є тимчасовими та пов’язані з різною оцінкою собівартості реалізованої продукції за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку та визначеною згідно податкового законодавства.

Додаткові вихідні дані для складання розділу III Звіту про фінансові результати – “Розрахунок показників прибутковості акцій” для індивідуального варіанту студенти отримують шляхом перерахування даних базового варіанту наступним чином.

Кількість простих акцій основної емісії студент розраховує за формулою

$$E_{MN} = E \times (1+N), \quad (3.1)$$

де E_{MN} – кількість простих акцій основної емісії для індивідуального варіанта MN, шт.;

E – кількість простих акцій основної емісії в базовому варіанті, шт.

Кількість привілейованих акцій основної емісії студент розраховує за формулою

$$E_{MN}^A = 100 \times N, \quad (3.2)$$

де E_{MN}^A – кількість привілейованих акцій основної емісії, які являють собою потенційно прості акції, для індивідуального варіанта MN, шт.

Кількість облігацій основної емісії студент розраховує за формулою

$$E_{MN}^O = 100 \times M, \quad (3.3)$$

де E_{MN}^O – кількість облігацій основної емісії, які являють собою потенційно прості акції, для індивідуального варіанта MN, шт.

Дату випуску в обіг простих акцій додаткової емісії студент приймає на 1-е число місяця, номер якого n визначається за формулою

$$n_{MN} = 2 + M. \quad (3.4)$$

Характеристики цінних паперів, які являють собою потенційно прості акції, однакові для усіх варіантів.

Так, наприклад, якщо номер залікової книжки студента 123456, то додаткові вихідні дані для його індивідуального варіанта № 56 (M=5, N=6) становитимуть:

$$E_{56} = 10\,000 \times (1+6) = 70\,000 \text{ шт.};$$

$$E_{56}^A = 100 \times 6 = 600 \text{ шт.};$$

$$E_{56}^O = 100 \times 5 = 500 \text{ шт.};$$

$$n_{56} = 2 + 5 = 7 \text{ (липень)}.$$

Характеристики цінних паперів, які являють собою потенційно прості акції, студент приймає такими ж, як у базовому варіанті.

Робота складається з чотирьох етапів:

1) складання перших двох розділів форми 2 – Звіт про фінансові результати (I розділ – Фінансові результати та II розділ – елементи операційних витрат) за базовим варіантом;

2) складання перших двох розділів форми 2 – Звіт про фінансові результати за індивідуальним варіантом;

3) розрахунок показників прибутковості акцій та складання III розділу форми 2 – Звіт про фінансові результати за базовим варіантом;

4) складання III розділу форми 2 – Звіт про фінансові результати (Розрахунок показників прибутковості акцій) за індивідуальним варіантом.

Звіт про фінансові результати є другою основною формою фінансової звітності і являє собою звіт про доходи, витрати і фінансові результати діяльності підприємства.

Метою складання звіту про фінансові результати є надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про доходи, витрати, прибутки та збитки від діяльності підприємства за звітний період.

Зміст і форма звіту про фінансові результати та загальні вимоги до визнання і розкриття його статей для суб'єктів підприємництва (крім банків та бюджетних установ) визначаються Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 3 “Звіт про фінансові результати”, згідно якого у Звіті про фінансові результати відображаються доходи, витрати, прибутки та збитки підприємства за звітний та за попередній період у тисячах гривень без десяткових знаків (за виключенням розділу III “Розрахунок показників прибутковості акцій”, у якому кількість акцій відображається в штуках, а грошові показники – у гривнях з копійками).

Для малих підприємств може передбачатися скорочена форма Звіту про фінансові результати. Особливості складання консолідованого Звіту про фінансові результати визначаються окремим Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 20 “Консолідована фінансова звітність”.

Зміст кожної статті звіту про фінансові результати визначається в Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 3 “Звіт про фінансові результати” та в Положеннях, які розкривають поняття, сутність, класифікацію, особливості обліку та умови відображення у фінансовій звітності відповідних елементів звіту.

При складанні I та II розділів форми 2 – Звіт про фінансові результати необхідно “рознести” обороти за дебетом та кредитом рахунків класів 7 та 9 по рядках Звіту. Слід відзначити, що деякі рядки форми № 2 отримані в результаті розрахунків. Так, зокрема, рядки, у яких відображаються фінансові результати, визначаються як алгебраїчна сума відповідних показників, наведених у попередніх рядках Звіту про фінансові результати, а рядок 015 “Податок на додану вартість” при виконанні курсової роботи з дисципліни “Звітність підприємства” визначається, виходячи з суми розрахунків з вітчизняними покупцями та замовниками, яка відображається на 361 рахунку, та ставки ПДВ (20%).

Інформацію слід відображати у стовпці 3 “За звітний період”. Стовпець 4 “За попередній період” залишається порожнім.

Результати, які мають бути отримані при складанні I розділу Звіту про фінансові результати для базового варіанта, наведені в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

Звіт про фінансові результати
(I розділ – фінансові результати), тис. грн.

Стаття	Код рядка	За звітний період	За поперед- ній період
1	2	3	4
Доход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	010	35 758	
Податок на додану вартість	015	(5 626)	()
Акцизний збір	020	()	()
	025	()	()
Інші вирахування з доходу	030	()	()
Чистий доход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	035	30 132	
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	040	(23 105)	()
Валовий:			
прибуток	050	7 027	
збиток	055	()	()
Інші операційні доходи	060	825	
<i>у т.ч. доход від первісного визнання біологічних активів сільськогосподарської продукції, одержаних унаслідок сільськогосподарської діяльності</i>	061		
Адміністративні витрати	070	(271)	()
Витрати на збут	080	(354)	()
Інші операційні витрати	090	(1 133)	()
<i>у т.ч. витрати від первісного визнання біологічних активів сільськогосподарської продукції, одержаних унаслідок сільськогосподарської діяльності</i>	091		

Продовження таблиці 3.1

1	2	3	4
Фінансові результати від операційної діяльності:			
прибуток	100	6 094	
збиток	105	()	()
Доход від участі в капіталі	110	1 320	
Інші фінансові доходи	120	510	
Інші доходи	130		
<i>Дохід, пов'язаний з благодійною допомогою</i>	<i>131</i>		
Фінансові витрати	140	(186)	()
Втрати від участі в капіталі	150	()	()
Інші витрати	160	()	()
<i>Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті</i>	<i>165</i>		
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування:			
прибуток	170	7 738	
збиток	175	()	()
Фінансові результати від припиненої діяльності до оподаткування:			
прибуток	176		
збиток	177	()	()
Податок на прибуток від звичайної діяльності	180	(1 470)	()
<i>Дохід з податку на прибуток від звичайної діяльності</i>	<i>185</i>		
Фінансові результати від звичайної діяльності:			
прибуток	190	6 268	
збиток	195	()	()

Продовження таблиці 3.1

1	2	3	4
Надзвичайні:			
доходи	200		
витрати	205	()	()
Податки з надзвичайного прибутку	210	()	()
Чистий:			
прибуток	220	6 268	
збиток	225	()	()
<i>Забезпечення матеріального заохочення</i>	226		

Для складання II розділу Звіту про фінансові результати необхідно проаналізувати відповідні рядки оборотного балансу. Так, наприклад, інформацію про матеріальні затрати містить оборот за кредитом рахунку 20 “Виробничі запаси” і так далі.

Слід відзначити, що сума елементів операційних витрат для виробничого підприємства має дорівнювати сумі рядків 040, 070, 080 та 090 I розділу Звіту про фінансові результати, за якими відображаються операційні витрати підприємства; для торговельного підприємства при цьому не враховується собівартість реалізованої продукції, яка відображається у рядку 040.

Оскільки при виконанні індивідуального завдання недостатньо вихідних даних для визначення суми інших операційних витрат, яка має бути відображена у рядку 270 Звіту про фінансові результати, то цю суму слід розрахувати, виходячи з наведеної вище умови збігу суми операційних витрат, розрахованої у I та у II розділах цього Звіту.

Аналогічно I розділу Звіту про фінансові результати “Фінансові результати”, при складанні II розділу “Елементи операційних витрат” інформацію слід відображати у стовпці 3 “За звітний період”, стовпець 4 “За попередній період” залишається порожнім.

Результати розрахунку елементів операційних витрат для базового варіанта наведені в таблиці 3.2.

Таблиця 3.2

Звіт про фінансові результати
(II розділ – елементи операційних витрат), тис. грн.

Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Матеріальні затрати	230	22 970	
Витрати на оплату праці	240	600	
Відрахування на соціальні заходи	250	225	
Амортизація	260	392	
Інші операційні витрати	270	676	
Разом	280	24 863	

Для складання III розділу Звіту про фінансові результати необхідні дані про середньорічну кількість акцій підприємства, які були в обігу протягом звітного періоду.

Кількість простих акцій додаткової емісії може бути визначена, виходячи з кількості простих акцій основної емісії та співвідношення оборотів за кредитом та сальдо початкового рахунку 40 “Статутний капітал”:

$$E' = E \times O_{K(40)} / C_{H(40)}, \text{ шт.}, \quad (3.5)$$

де E' – кількість простих акцій додаткової емісії, шт.;

E – кількість простих акцій основної емісії, шт.

$O_{K(40)}$ – обороти за кредитом певного рахунку 40 “Статутний капітал”, тис. грн.;

$C_{H(40)}$ – сальдо рахунку 40 “Статутний капітал” на початок звітного періоду за кредитом, тис. грн.

Для базового варіанту кількість простих акцій додаткової емісії становить:

$$E' = 10\,000 \times 37\,500 / 50\,000 = 7\,500 \text{ шт.}$$

Тоді для базового варіанта середньорічна кількість простих акцій становить:

$$10\,000 + 7\,500 \times 9/12 = 15\,625 \text{ шт.}$$

Скоригована середньорічна кількість простих акцій становить:

$$15\,625 + 300 \times 10 + 200 \times 5 = 19\,625 \text{ шт.}$$

Для розрахунку чистого прибутку, що припадає на одну просту акцію, слід визначити суму прибутку, що належить власникам простих акцій, з урахуванням негативного коригування на суму прибутку, який належить власникам привілейованих акцій (та інших потенційно простих акцій, власники яких отримують дивіденди з чистого прибутку):

$$6\,268 - 50 = 6\,218 \text{ тис. грн.}$$

Таким чином, чистий прибуток, що припадає на одну просту акцію, становить:

$$6\,218\,000 / 19\,625 = 316,87 \text{ грн. / акцію.}$$

Для розрахунку скоригованого чистого прибутку, що припадає на одну просту акцію, слід визначити позитивне коригування суми прибутку, пов'язане з конвертацією потенційно простих акцій, власники яких отримують відсотки до визначення податку на прибуток:

а) при конверсії привілейованих акцій прибуток відповідатиме значенню, наведеному у першому розділі Звіту про фінансові результати (6 268 тис. грн.);

б) при конверсії облігацій:

$$6\,218 + 96 \times (1 - 19\%/100\%) = 6\,295,76 \text{ тис. грн.,}$$

де 19% – ставка податку на прибуток;

в) при конверсії обох видів цінних паперів у прості акції:

$$6\,268 + 96 \times (1 - 19\%/100\%) = 6\,345,76 \text{ тис. грн.}$$

Таким чином, скоригований чистий прибуток, що припадає на одну просту акцію, з урахуванням скоригованої середньорічної кількості простих акцій становить:

а) при конверсії привілейованих акцій:

$$6\,268\,000 / (15\,625 + 300 \times 10) = 336,54 \text{ грн. / акцію;}$$

б) при конверсії облігацій:

$$6\,295\,760 / (15\,625 + 200 \times 5) = 378,69 \text{ грн. / акцію;}$$

в) при конверсії обох видів цінних паперів у прості акції:

$$6\,345\,760 / (15\,625 + 300 \times 10 + 200 \times 5) = 323,35 \text{ грн. / акцію,}$$

а, отже, усі потенційно прості акції, що розглядаються, мають розбавляючий вплив, і можливість їх конверсії в прості акції підприємства повинна бути врахована при визначенні скоригованих показників прибутковості акцій.

Таким чином, у якості скоригованих показників прибутковості акцій мають бути використані результати розрахунків за варіантом “в”.

Сума нарахованих дивідендів, необхідних для визначення дивідендів, що припадають на одну просту акцію, відображається на субрахунку 6711 “Дивіденди, нараховані власникам простих акцій”.

Приклад розрахунку показників прибутковості акцій для базового варіанта наведений у таблиці 3.3 (грошові показники відображаються у гривнях з копійками).

При розрахунках за індивідуальними варіантами слід перевірити, який вплив (розбавляючий чи антирозбавляючий) має окремо кожен з

видів цінних паперів, які являють собою потенційно прості акції, і, відповідно, визначити необхідність урахування конверсії кожного з них в прості акції підприємства при розрахунку скоригованих показників прибутковості акцій.

Як і в перших двох розділах Звіту про фінансові результати, при складанні III розділу “Розрахунок показників прибутковості акцій” інформацію слід відображати у стовпці 3 “За звітний період”, стовпець 4 “За попередній період” залишається порожнім.

Таблиця 3.3

Звіт про фінансові результати
(III розділ – розрахунок показників прибутковості акцій)

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	300	15 625	
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	310	19 625	
Чистий прибуток, (збиток) на одну просту акцію	320	397,95	
Скоригований чистий прибуток, (збиток) на одну просту акцію	330	323,35	
Дивіденди на одну просту акцію	340	76,93	

Для складання IV розділу Звіту про фінансові результати необхідно “рознести” інформацію про податкові різниці, які виникли протягом звітного періоду, за відповідними групами з виділенням постійних та тимчасових податкових різниць.

При виконанні імітаційної вправи сума тимчасової податкової різниці може бути визначена, виходячи з суми відстрочених податкових активів, що виникла у звітному періоді (для базового варіанту – 468 тис. грн.), та діючої ставки податку на прибуток (зокрема, у 2013 р. – 19%).

Приклад розділу IV “Податкові різниці” Звіту про фінансові результати, заповненого для базового варіанта, наведений у таблиці 3.4.

Таблиця 3.4

Звіт про фінансові результати
(IV розділ – податкові різниці), тис. грн.

Групи податкових різниць	Код рядка	Вплив постійних податкових різниць на		Вплив тимчасових податкових різниць на	
		збільшення (зменшення) доходу (+, -)	збільшення (зменшення) витрат (+, -)	збільшення (зменшення) доходу (+, -)	збільшення (зменшення) витрат (+, -)
1	2	3	4	5	6
Податкові різниці щодо доходу(виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	400		X		X
Податкові різниці щодо інших операційних доходів	410		X		X
Податкові різниці щодо інших доходів	420		X		X
Податкові різниці щодо собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	430	X		X	2 463
Податкові різниці щодо інших операційних витрат	440	X		X	
Податкові різниці щодо інших витрат	450	X		X	
Податкові різниці щодо надзвичайних доходів	460		X		X
Податкові різниці щодо надзвичайних витрат	470	X		X	
Разом	480	–	–	–	2 463

Для складання V розділу Звіту про фінансові результати слід згрупувати інформацію про фінансовий результат підприємства, визначений у звітному періоді згідно оцінки за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, вплив розрахованих податкових різниць та фінансовий результат підприємства, визначений згідно податкового законодавства. Приклад розділу V “ Узгодження фінансового результату та податкового прибутку (збитку)” Звіту про фінансові результати, заповненого для базового варіанта, наведений у таблиці 3.5.

Таблиця 3.5

Звіт про фінансові результати

(V розділ – узгодження фінансового результату та податкового прибутку (збитку)), тис. грн.

Назва показника	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування	500	7 738	
Результат надзвичайних подій	510	–	
Результат впливу постійних і тимчасових податкових різниць	520	2 463	
Податковий прибуток (збиток)	530	10 201	

Результатом виконання роботи є складений Звіт про фінансові результати підприємства за індивідуальним варіантом, який надається на перевірку викладачеві в письмовому вигляді.

4. ІМІТАЦІЙНА ВПРАВА “СКЛАДАННЯ ФОРМИ 3 – ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ”

Рекомендована тривалість виконання завдання – 4 години.

Мета виконання завдання – придбати практичні навички зі складання звіту про рух грошових коштів на підставі даних з рахунків грошових коштів про грошові операції підприємства.

Необхідно: скласти форму 3 – Звіт про рух грошових коштів за базовим та індивідуальними варіантами.

Вихідними даними для складання Звіту про рух грошових коштів є інформація про грошові операції підприємства, які відображені на рахунках 30 “Каса” та 31 “Рахунки в банках”. Вихідні дані для складання Звіту про рух грошових коштів для базового варіанта наведені на рисунках 4.1 – 4.3.

Вихідні дані для індивідуальних варіантів студенти отримують шляхом перерахування даних з базового варіанту аналогічно перерахунку даних таблиці 1.1, тобто сальдо початкове для кожного рахунку студент розраховує за формулою (1.1), а суму кожної операції, відображеної на рахунках 301, 311 та 312 студент розраховує за формулою

$$O'_{MN} = O' \times (1 + MN/100), \text{ тис. грн.}, \quad (4.1)$$

де O'_{MN} – сума певної грошової операції для індивідуального варіанта MN, тис. грн.;

O' – сума певної операції з рисунків 4.1 – 4.3, тис. грн.

Дебет	301 “Каса в національній валюті”		Кредит
Сн	–		
*) Повернуто кошти в касу підзвітними особами	474	*) Видано кошти на відрядження	464
ОД =	474	ОК =	464
Ск =	10		

Рис. 4.1. Господарські операції, відображені по рахунку 301
“Каса в національній валюті”

Дебет		311 “Поточні рахунки в національній валюті”		Кредит
Сн	540			
*)	Внесено власниками за підписані акції	22 500	*) Оплачено підряднику за споруджені будинки та споруди	22 488
			*) Оплачено постачальникам за придбані машини та обладнання	7 256
			*) Оплачено постачальникам за придбані транспортні засоби	660
*)	Внесено власниками за підписані акції на суму різниці між номінальною і вартістю реалізації	6 450	*) Оплачено постачальникам за придбані інструменти	42
			*) Сплачено постачальникам за інші основні засоби	18
			*) Сплачено постачальникам за малоцінні необоротні матеріальні активи	92
			*) Сплачено постачальникам за інші необоротні матеріальні активи	22
			*) Сплачено постачальникам за сировину і матеріали	3 864
			*) Сплачено постачальникам за паливо	547
*)	Отримано кошти від покупців	9 484	*) Сплачено постачальникам за тару	725
			*) Сплачено постачальникам за запасні частини	418
*)	Отримано короткостроковий займ	3 450	*) Сплачено за нарахованими дивідендами	1 252
			*) Виплачена заробітна платня	495
			*) Перераховано єдиний соціальний внесок	186
*)	Отримано інший операційний дохід	405	*) Перераховано податок с доходів фізичних осіб	90
			*) Оплачено за отримані послуги	126
			*) Видані аванси постачальникам	810
			*) Сплачено відсотки	60
			*) Сплачено відсотки	96
			*) Перераховано податок на прибуток	1 470
ОД =	42 289	ОК =		40 717
Ск =	2 112			

Рис. 4.2. Господарські операції, відображені по рахунку 311 “Поточні рахунки в національній валюті”

Дебет	312 “Поточні рахунки в іноземній валюті”		Кредит
Сн		3 300	
*) Отримано кошти від покупців	476		*) Оплачено постачальникам за придбані права на коменційні призначення 270
*) Доход від операційної курсової різниці (від перерахунку залишків валюти)	200		*) Сплачено постачальнику за придбані авторські права 180
			*) Сплачено постачальникам за напівфабрикати 342
ОД =	676		ОК = 792
Ск =	3 184		

Рис. 4.3. Господарські операції, відображені по рахунку 312 “Поточні рахунки в іноземній валюті”

Робота складається з двох етапів:

- 1) складання форми 3 – Звіт про рух грошових коштів за базовим варіантом;
- 2) складання форми 3 – Звіт про рух грошових коштів за індивідуальним варіантом.

Звіт про рух грошових коштів є третьою основною формою фінансової звітності і являє собою фінансовий звіт, який відображає надходження та витрати грошових коштів внаслідок діяльності підприємства у звітному періоді.

Метою складання звіту про рух грошових коштів є надання користувачам фінансової звітності повної, правдивої та неупередженої інформації про зміни, які відбулися в грошових коштах підприємства та їх еквівалентах за звітний період.

Зміст і форма Звіту про рух грошових коштів та загальні вимоги до визнання і розкриття його статей для суб’єктів підприємництва (крім банків та бюджетних установ) визначаються Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 4 “Звіт про рух грошових коштів”.

Особливості складання консолідованого Звіту про рух грошових коштів визначаються окремим Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 20 “Консолідована фінансова звітність”.

Інформація про рух грошових коштів подається за видами діяльності підприємства – операційною, інвестиційною, фінансовою.

Для визначення руху коштів в результаті операційної діяльності існує два методи – прямий та непрямий. Форма Звіту про рух грошових коштів, що встановлена Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 4 “Звіт про рух грошових коштів”, передбачає використання прямого методу подання інформації про рух коштів в результаті операційної діяльності.

Зміст кожної статті Звіту про рух грошових коштів визначається в цьому Положенні та в Положеннях, які розкривають поняття, сутність, класифікацію, особливості обліку та умови відображення у фінансовій звітності відповідних елементів звіту.

Для складання Звіту про рух грошових коштів слід “рознести” інформацію про рух грошових коштів внаслідок певних операцій, відображених на рахунках 30 “Каса” та 31 “Рахунки в банках” по відповідних статтях Звіту.

Як і при складанні Звіту про фінансові результати, інформацію у Звіті про рух грошових коштів слід відобразити у стовпці 3 “За звітний період”, стовпець 4 “За аналогічний період попереднього року” залишається порожнім.

Заповнена форма цього звіту, яка має бути отримана для базового варіанта в результаті виконання даної імітаційної вправи, наведена у таблиці 4.1.

Результатом виконання роботи є складений Звіт про рух грошових коштів підприємства за індивідуальним варіантом, який надається на перевірку викладачеві в письмовому вигляді.

Таблиця 4.1

Звіт про рух грошових коштів, тис.грн.

Стаття	Код	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	010	9 960	
Погашення векселів одержаних	015		
Покупців і замовників авансів	020		
Повернення авансів	030	474	
Установ банків відсотків за поточними рахунками	035		
Бюджету податку на додану вартість	040		
Повернення інших податків і зборів (обов'язкових платежів)	045		
Отримання субсидій, дотацій	050		
Цільового фінансування	060		
Боржників неустойки (штрафів, пені)	070		
Інші надходження	080	405	
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	090	(6 022)	()
Авансів	095	(810)	()
Повернення авансів	100	()	()
Працівникам	105	(495)	()
Витрат на відрядження	110	(464)	()
Зобов'язань з податку на додану вартість	115	()	()
Зобов'язань з податку на прибуток	120	(1 470)	()

Продовження табл. 4.1

1	2	3	4
Відрахувань на соціальні заходи	125	()	()
Зобов'язань з інших податків і зборів (обов'язкових платежів)	130	(276)	()
Цільових внесків	140	()	()
Інші витрачання	145	()	()
Чистий рух коштів до надзвичайних подій	150	1 302	
Рух коштів від надзвичайних подій	160		
Чистий рух коштів від операційної діяльності	170	1 302	
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Реалізація:			
фінансових інвестицій	180		
необоротних активів	190		
майнових комплексів	200		
Отримані:			
відсотки	210		
дивіденди	220		
Інші надходження	230		
Придбання:			
фінансових інвестицій	240	()	()
необоротних активів	250	(31 028)	()
майнових комплексів	260	()	()
Інші платежі	270	()	()
Чистий рух коштів до надзвичайних подій	280	-31 028	
Рух коштів від надзвичайних подій	290		
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	300	-31 028	

Продовження табл. 4.1

1	2	3	4
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження власного капіталу	310	28 950	
Отримані позики	320	3 450	
Інші надходження	330		
Погашення позик	340	()	()
Сплачені дивіденди	350	(1 252)	()
Інші платежі	360	(156)	()
Чистий рух коштів до надзвичайних подій	370	30 992	
Рух коштів від надзвичайних подій	380		
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	390	30 992	
Чистий рух коштів за звітний період	400	1 266	
Залишок коштів на початок року	410	3 840	
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	420	200	
Залишок коштів на кінець року	430	5 306	

5. ІМІТАЦІЙНА ВПРАВА “СКЛАДАННЯ ФОРМИ 4 – ЗВІТ ПРО ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ”

Рекомендована тривалість виконання завдання – 2 години.

Мета виконання завдання – придбати практичні навички зі складання звіту про власний капітал на підставі даних з форми 1 – Баланс та форми 2 – Звіт про фінансові результати, а також даних про сальдо початкове та обороти за дебетом і за кредитом певних рахунків з оборотного балансу.

Необхідно: скласти форму 4 – Звіт про власний капітал за базовим та індивідуальними варіантами.

Вихідними даними для виконання даної імітаційної вправи є результати виконання попередніх імітаційних вправ: “Складання форми 1 – Баланс” та “Складання форми 2 – Звіт про фінансові результати”.

Аналогічно імітаційній вправі “Складання форми 3 – Звіт про рух грошових коштів”, робота складається з двох етапів:

- 1) складання форми 4 – Звіт про власний капітал за базовим варіантом;
- 2) складання форми 4 – Звіт про власний капітал за індивідуальним варіантом.

Звіт про власний капітал є четвертою основною формою фінансової звітності і являє собою фінансовий звіт, який відображає зміни в складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду.

Метою складання звіту про власний капітал є розкриття інформації про зміни в складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду та причин цих змін.

Зміст і форма звіту про власний капітал та загальні вимоги до визнання і розкриття його статей для суб’єктів підприємництва (крім банків та бюджетних установ) визначаються Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 5 “Звіт про власний капітал” (структура власного капіталу розглядається в Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 2 “Баланс”).

Особливості складання консолідованого Звіту про власний капітал визначаються окремим Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 20 “Консолідована фінансова звітність”.

Зміст кожної статті Звіту про власний капітал визначається в Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 5 “Звіт про власний капітал” та в Положеннях, які розкривають поняття, сутність, класифікацію, особливості обліку та умови відображення у фінансовій звітності відповідних елементів звіту.

Заповнена форма цього звіту, яка має бути отримана для базового варіанта в результаті виконання даної імітаційної вправи, наведена у таблиці 5.1.

Для складання форми 4 – Звіт про власний капітал необхідно проаналізувати обороти відповідних рахунків, які наведені в оборотному балансі, та рядки I розділу пасиву балансу – “Власний капітал”. Вказівки до заповнення окремих статей та граф звіту наведені у П(С)БО 5 “Звіт про власний капітал”.

При заповненні форми № 4 “Звіт про власний капітал” слід звернути увагу на те, що суми, розраховані в рядку 300 “Залишок на кінець року”, повинні дорівнювати сальдо відповідних рахунків на кінець звітного періоду, які відображені в оборотному балансі та I розділі пасиву балансу – “Власний капітал” (графа 4).

Результатом виконання роботи є складений Звіт про власний капітал підприємства за індивідуальним варіантом, який надається на перевірку викладачеві в письмовому вигляді.

Продовження таблиці 5.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Продаж викуплених акцій (часток)	220									0
Анулювання викуплених акцій (часток)	230									0
Вилучення частки в капіталі	240									0
Зменшення номінальної вартості акцій	250									0
Інші зміни в капіталі:										
Списання невідшкодованих збитків	260									0
Безкоштовно отримані активи	270									0
<i>Інші зміни</i>	280									0
Разом зміни в капіталі	290	37500	0	6450	0	313	4703	-15000	0	33966
Залишок на кінець року	300	87500	0	6450	0	313	4703	-15000	0	83966

6. ІМІТАЦІЙНА ВПРАВА “СКЛАДАННЯ ФОРМИ 5 – ПРИМІТКИ ДО РІЧНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ”

Рекомендована тривалість виконання завдання – 4 години.

Мета виконання завдання – придбати практичні навички зі складання приміток до річної фінансової звітності на підставі даних про сальдо початкове та обороти за дебетом і за кредитом за усіма рахунками з оборотного балансу та інформації з чотирьох основних форм фінансової звітності.

Необхідно: скласти форму 5 – Примітки до річної фінансової звітності за базовим та індивідуальними варіантами.

Аналогічно імітаційним вправам зі складання основних форм фінансової звітності підприємства з першої частини дисципліни “Звітність підприємств” робота складається з двох етапів:

- 1) складання усіх п’ятнадцяти розділів форми 5 – Примітки до річної фінансової звітності за базовим варіантом;
- 2) складання усіх п’ятнадцяти розділів форми 5 – Примітки до річної фінансової звітності за індивідуальним варіантом.

В окремих випадках (в залежності від рівня підготовленості студентської аудиторії, розкладу занять в часі та ін.) може бути доцільним складання кожного розділу приміток до річної фінансової звітності за індивідуальним варіантом безпосередньо після складання відповідного розділу приміток до річної фінансової звітності за базовим варіантом.

Основними вихідними даними для виконання даної імітаційної вправи є результати виконання попередніх імітаційних вправ: “Складання форми 1 – Баланс” та “Складання форми 2 – Звіт про фінансові результати”.

Додатковими вихідними даними для складання окремих розділів форми 5 – Примітки до річної фінансової звітності є наступна інформація:

- 1) відносно 10% нематеріальних активів та 2% основних засобів існують передбачені чинним законодавством обмеження права власності;

2) 3% основних засобів та 5% запасів оформлені в заставу;

3) із загальної суми дебіторської заборгованості 10% має строк непогашення від 18 до 36 місяців, 20% – від 12 до 18 місяців, інша дебіторської заборгованість має строк непогашення до 12 місяців.

Додаткові вихідні дані для складання розділів форми 5 – Примітки до річної фінансової звітності для індивідуального варіанту студенти отримують шляхом перерахунку даних базового варіанта наступним чином.

Відсоток нематеріальних активів, відносно яких існують передбачені чинним законодавством обмеження права власності, студент розраховує за формулою

$$\alpha_{MN} = \alpha + N, \% \quad (6.1)$$

де α_{MN} – відсоток нематеріальних активів, відносно яких існують передбачені чинним законодавством обмеження права власності для індивідуального варіанта MN, %;

α – відсоток нематеріальних активів, відносно яких існують передбачені чинним законодавством обмеження права власності в базовому варіанті, %.

Відсоток основних засобів, відносно яких існують передбачені чинним законодавством обмеження права власності, студент розраховує за формулою

$$\beta_{MN} = \beta + M, \% \quad (6.2)$$

де β_{MN} – відсоток основних засобів, відносно яких існують передбачені чинним законодавством обмеження права власності для індивідуального варіанта MN, %;

β – відсоток основних засобів, відносно яких існують передбачені чинним законодавством обмеження права власності в базовому варіанті, %.

Відсоток основних засобів, оформлених в заставу, студент розраховує за формулою

$$\gamma_{MN} = \gamma + N, \% \quad (6.3)$$

де γ_{MN} – відсоток основних засобів, оформлених в заставу для індивідуального варіанта MN, %;

γ – відсоток основних засобів, оформлених в заставу в базовому варіанті, %.

Відсоток запасів, оформлених в заставу, студент розраховує за формулою

$$\delta_{MN} = \delta + M, \% \quad (6.4)$$

де δ_{MN} – відсоток запасів, оформлених в заставу для індивідуального варіанта MN, %;

δ – відсоток запасів, оформлених в заставу в базовому варіанті, %.

Відсоток із загальної суми дебіторської заборгованості, яка має строк непогашення від 18 до 36 місяців, студент розраховує за формулою

$$\rho_{MN} = \rho + N, \% \quad (6.5)$$

де ρ_{MN} – відсоток із загальної суми дебіторської заборгованості, яка має строк непогашення від 18 до 36 місяців для індивідуального варіанта MN, %;

ρ – відсоток із загальної суми дебіторської заборгованості, яка має строк непогашення від 18 до 36 місяців в базовому варіанті, %.

Відсоток із загальної суми дебіторської заборгованості, яка має строк непогашення від 12 до 18 місяців, студент розраховує за формулою

$$\sigma_{MN} = \delta + M, \% \quad (6.6)$$

де σ_{MN} – відсоток із загальної суми дебіторської заборгованості, яка має строк непогашення від 12 до 18 місяців для індивідуального варіанта MN, %;

σ – відсоток із загальної суми дебіторської заборгованості, яка має строк непогашення від 12 до 18 місяців в базовому варіанті, %.

Так, наприклад, якщо номер залікової книжки студента *123456*, то додаткові вихідні дані для його індивідуального варіанта № 56 (M=5, N=6) становитимуть:

$$\alpha_{56} = 10 + 6 = 16\%;$$

$$\beta_{56} = 2 + 5 = 7\%;$$

$$\gamma_{56} = 3 + 6 = 9\%;$$

$$\delta_{56} = 5 + 5 = 10\%;$$

$$\rho_{56} = 10 + 6 = 16\%;$$

$$\sigma_{56} = 20 + 5 = 25\%.$$

Таким чином, додатковими вихідними даними для складання форми 5 – Примітки до річної фінансової звітності для індивідуального варіанту № 56 є наступна інформація:

- 1) відносно 16% нематеріальних активів та 7% основних засобів існують передбачені чинним законодавством обмеження права власності;
- 2) 9% основних засобів та 10% запасів оформлені в заставу;
- 3) із загальної суми дебіторської заборгованості 16% має строк непогашення від 18 до 36 місяців, 25% – від 12 до 18 місяців, інша дебіторської заборгованість має строк непогашення до 12 місяців.

Примітки до річної фінансової звітності є п'ятою (додатковою) формою фінансової звітності підприємства і містять сукупність показників та пояснень, яка забезпечує деталізацію та обґрунтованість статей фінансових звітів, а також іншу інформацію, розкриття якої передбачене відповідними положеннями (стандартами).

Примітки служать для розкриття інформації, яка не відповідає змісту чотирьох основних форм фінансової звітності, але має суттєве значення для прийняття її користувачами фінансових рішень стосовно фінансового стану та діяльності даного підприємства.

Зміст приміток до фінансових звітів визначається відповідними Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, які регламентують зміст і форму основних форм фінансової звітності та загальні вимоги до визнання і розкриття їх статей. Форма приміток до основних фінансових звітів в Положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку не регламентується. Форма Приміток до річної фінансової звітності визначається наказом Міністерства фінансів України № 302 від 29.11.2000 р. (зі змінами і доповненнями).

Зміст кожної статті усіх розділів Приміток до річної фінансової звітності визначається Законом України № 996-XIV від 16.07.99 “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” (зі змінами та доповненнями) та в Положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку, які розкривають поняття, сутність, класифікацію, особливості обліку та умови відображення у фінансовій звітності відповідних елементів.

Заповнені розділи форми 5 – Примітки до річної фінансової звітності, які мають бути отримані для базового варіанта в процесі виконання імітаційної вправи, наведені у таблицях 6.1 – 6.15.

При складанні приміток до річної фінансової звітності слід звернути увагу на відповідність інформації у розділах форми 5 даним у відповідних осередках чотирьох основних форм фінансової звітності.

Результатом виконання роботи є складені Примітки до річної фінансової звітності за індивідуальним варіантом, які надаються на перевірку викладачеві в письмовому вигляді.

Таблиця 6.1

Примітки до річної фінансової звітності (І розділ – Нематеріальні активи)

Групи нематеріальних активів	Код рядка	Залишок на початок року		Надійшло за рік	Переоцінка (дооцінка +, уцінка –)		Вибуло за рік		Нараховано амортизації за рік	Втрачено від зменшення корисності за рік	Інші зміни за рік		Залишок на кінець року	
		первісна (переоцінена) вартість	накопичена амортизація		первісна (переоцінена) вартість	накопичена амортизація	первісна (переоцінена) вартість	накопичена амортизація			первісна (переоцінена) вартість	накопичена амортизація	первісна (переоцінена) вартість	накопичена амортизація
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Права користування природними ресурсами	010													
Права користування майном	020													
Права на комерційні позначення	030			270					30				270	30

Продовження таблиці 6.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Права на об'єкти промислової власності	040													
Авторське право та суміжні з ним права	050			180					20				180	20
	060													
Інші нематеріальні активи	070													
Разом	080			450					50				450	50
Гудвіл	090													
З рядка 080 графа 14	вартість нематеріальних активів, щодо яких існує обмеження права власності											(081)	45	.
	вартість оформлених у заставу нематеріальних активів											(082)	_____	
	вартість створених підприємством нематеріальних активів											(083)	_____	
З рядка 080 графа 5	вартість нематеріальних активів, отриманих за рахунок цільових асигнувань											(084)	_____	
З рядка 080 графа 15	накопичена амортизація нематеріальних активів, щодо яких існує обмеження права власності											(085)	5	.

Продовження таблиці 6.2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Малоцінні необоротні матеріальні активи	200			74			74	74	74									
Тимчасові (нетитульні) споруди	210																	
Природні ресурси	220																	
Інвентарна тара	230																	
Предмети прокату	240																	
Інші необоротні матеріальні активи	250			18			18	18	18									
Разом	260	2400	400	26342			92	92	342				28650	650				

Таблиця 6.3

Примітки до річної фінансової звітності (III розділ – Капітальні інвестиції)

Найменування показника	Код рядка	За рік	На кінець року
1	2	3	4
Капітальне будівництво	280	26200	6200
Придбання (виготовлення) основних засобів	290	6597	397
Придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів	300	145	3
Придбання (створення) нематеріальних активів	310	450	
Придбання (вирощування) довгострокових біологічних активів	320		
Інші	330		
Разом	340	33392	6600
З рядка 340 графа 3 капітальні інвестиції в інвестиційну нерухомість (341)_____			
фінансові витрати, включені до капітальних інвестицій (342)_____			

Таблиця 6.4

Примітки до річної фінансової звітності (IV розділ – Фінансові інвестиції)

Найменування показника	Код рядка	За рік	На кінець року	
			довго- строкові	поточні
1	2	3	4	5
А. Фінансові інвестиції за методом участі в капіталі в:				
асоційовані підприємства	350			
дочірні підприємства	360	1 320	16 320	
спільну діяльність	370			
Б. Інші фінансові інвестиції в:				
частки і паї у статутному капіталі інших підприємств	380			

Продовження таблиці 6.4

1	2	3	4	5
акції	390			
облігації	400			
інші	410		5 000	
Разом (розд. А + розд. Б)	420	1 320	21 320	
З рядка 045 графа 4 Балансу	Інші довгострокові фінансові інвестиції відображені:			
	за собівартістю		(421)	_____
	за справедливою вартістю		(422)	_____
	за амортизованою собівартістю		(423)	_____
З рядка 220 графа 4 Балансу	Поточні фінансові інвестиції відображені:			
	за собівартістю		(424)	_____
	за справедливою вартістю		(425)	_____
	за амортизованою собівартістю		(426)	_____

Таблиця 6.5

Примітки до річної фінансової звітності
(V розділ – Доходи і витрати)

Найменування показника	Код рядка	Доходи	Витрати
1	2	3	4
А. Інші операційні доходи і витрати			
Операційна оренда активів	440		
Операційна курсова різниця	450	420	
Реалізація інших оборотних активів	460		
Штрафи, пені, неустойки	470		
Утримання об'єктів житлово-комунального і соціально-культурного призначення	480		
Інші операційні доходи і витрати у тому числі:	490	405	1 133

Продовження таблиці 6.5

1	2	3	4
відрахування до резерву сумнівних боргів	491	X	1 133
непродуктивні витрати і втрати	492	X	
Б. Доходи і витрати від участі в капіталі за інвестиціями в:			
асоційовані підприємства	500		
дочірні підприємства	510	1 320	
спільну діяльність	520		
В. Інші фінансові доходи і витрати			
Дивіденди	530	510	X
Проценти	540	X	186
Фінансова оренда активів	550		
Інші фінансові доходи і витрати	560		
Г. Інші доходи і витрати			
Реалізація фінансових інвестицій	570		
Доходи від об'єднання підприємств	580		
Результат оцінки корисності	590		
Неопераційна курсова різниця	600		
Безоплатно одержані активи	610		X
Списання необоротних активів	620	X	
Інші доходи і витрати	630		
Товарообмінні (бартерні) операції з продукцією (товарами, роботами, послугами)		(631)_____	
Частка доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за товарообмінними (бартерними) контрактами з пов'язаними сторонами		(632)_____ %	
З рядків 540 – 560 графа 4 фінансові витрати, уключені до собівартості продукції основної діяльності		(633)_____	

Таблиця 6.6

Примітки до річної фінансової звітності (VI розділ – Грошові кошти)

Найменування показника	Код рядка	На кінець року
1	2	3
Каса	640	10
Поточний рахунок у банку	650	5 296
Інші рахунки в банку (акредитиви, чекові книжки)	660	
Грошові кошти в дорозі	670	
Еквіваленти грошових коштів	680	
Разом	690	5 306
З рядка 070 гр.4 Балансу Грошові кошти, використання яких обмежене (691)_____		

Таблиця 6.7

Примітки до річної фінансової звітності (VII розділ – Забезпечення і резерви)

Види забезпечень і резервів	Код рядка	Залишок на початок року	Збільшення за звітний рік		Використано у звітному році	Сторновано невикористану суму у звітному році	Сума очікуваного відшкодування витрат іншою стороною, що врахована при оцінці забезпечення	Залишок на кінець року
			нараховано (створено)	додаткові відрахування				
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Забезпечення на виплату відпусток працівникам	710	27	30					57
Забезпечення наступних витрат на додаткове пенсійне забезпечення	720							
Забезпечення наступних витрат на виконання гарантійних зобов'язань	730							

Продовження таблиці 6.7

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Забезпечення наступних витрат на реструктуризацію	740							
Забезпечення наступних витрат на виконання зобов'язань щодо обтяжливих контрактів	750							
	760							
	770							
Резерв сумнівних боргів	775		1133					1133
Разом	780	27	1163					1190

Таблиця 6.8

Примітки до річної фінансової звітності (VIII розділ – Запаси)

Найменування показника	Код рядка	Балансова вартість на кінець року	Переоцінка за рік	
			збільшення чистої вартості реалізації*	уцінка
1	2	3		
Сировина і матеріали	800	992		
Купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби	810	625		
Паливо	820	616		
Тара і тарні матеріали	830	1 529		
Будівельні матеріали	840	780		
Запасні частини	850	583		
Матеріали сільсько-гоподарського призначення	860			
Поточні біологічні активи	870			
Малоцінні та швидкозношувані предмети	880			
Незавершене виробництво	890			
Готова продукція	900	2 703		
Товари	910	3 300		
Разом	920	11 128		
З рядка 920 графа 3 Балансова вартість запасів:				
			відображених за чистою вартістю реалізації	(921)_____
			переданих у переробку	(922)_____
			оформлених в заставу	(923) <u>556</u> .
			переданих на комісію	(924)_____
			Активи на відповідальному зберіганні (позабалансовий рахунок 02)	(925)_____
			З рядка 275 графа 4 Балансу запаси, призначені для продажу	(925)_____
* Визначається за п.28 Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 9 “Запаси”				

Таблиця 6.9

Примітки до річної фінансової звітності
(IX розділ – Дебіторська заборгованість)

Найменування показника	Код рядка	Усього на кінець року	у т.ч. за строками непогашення		
			до 12 місяців	від 12 до 18 місяців	від 18 до 36 місяців
1	2	3	4	5	6
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	940	26 018	18 212	5 204	2 602
Інша поточна дебіторська заборгованість	950				
Списано у звітному році безнадійної дебіторської Заборгованості			(951) _____		
Із рядків 940 і 950 графа 3 заборгованість з пов'язаними сторонами			(952) _____		

Таблиця 6.10

Примітки до річної фінансової звітності
(X розділ – Нестачі і втрати від псування цінностей)

Найменування показника	Код рядка	Сума
1	2	3
Виявлено (списано) за рік нестач і втрат	960	
Визнано заборгованістю винних осіб у звітному році	970	
Сума нестач і втрат, остаточне рішення щодо винуватців за якими на кінець року не прийнято (позабалансовий рахунок 072)	980	

Таблиця 6.11

Примітки до річної фінансової звітності
(XI розділ – Будівельні контракти)

Найменування показника	Код рядка	Сума
1	2	3
Дохід за будівельними контрактами за звітний рік	1110	
Заборгованість на кінець звітного року:		
валова замовників	1120	
валова замовникам	1130	
з авансів отриманих	1140	
Сума затриманих коштів на кінець року	1150	
Вартість виконаних субпідрядниками робіт за незавершеними будівельними контрактами	1160	

Таблиця 6.12

Примітки до річної фінансової звітності
(XII розділ – Податок на прибуток)

Найменування показника	Код рядка	Сума
1	2	3
Поточний податок на прибуток	1210	1938
Відстрочені податкові активи:		
на початок звітного року	1220	–
на кінець звітного року	1225	468
Відстрочені податкові зобов'язання:		
на початок звітного року	1230	–
на кінець звітного року	1235	–
Включено до Звіту про фінансові результати – усього	1240	1470
у тому числі:		
поточний податок на прибуток	1241	1938
зменшення (збільшення) відстрочених податкових активів	1242	(468)

Продовження таблиці 6.12

1	2	3
збільшення (зменшення) відстрочених податкових зобов'язань	1243	–
Відображено у складі власного капіталу – усього	1250	–
у тому числі:		
поточний податок на прибуток	1251	
зменшення (збільшення) відстрочених податкових активів	1252	
збільшення (зменшення) відстрочених податкових зобов'язань	1253	

Таблиця 6.13

Примітки до річної фінансової звітності
(XIII розділ – Використання амортизаційних відрахувань)

Найменування показника	Код рядка	Сума
1	2	3
Нараховано за звітний рік	1300	392
Використано за рік – усього	1310	–
в тому числі на:		
будівництво об'єктів	1311	
придбання (виготовлення) та поліпшення основних засобів	1312	
з них машини та обладнання	1313	
придбання (створення) нематеріальних активів	1314	
погашення отриманих на капітальні інвестиції позик	1315	
	1316	
	1317	

Таблиця 6.14

Примітки до річної фінансової звітності (XIV розділ – Біологічні активи)

Групи біологічних активів	Код рядка	Обліковуються за первісною вартістю										Обліковуються за справедливою вартістю				
		залишок на початок року		надійшло за рік	вибуло за рік		нараховано амортизації за рік	втрачено від зменшення корисності	вигоди від відновлення корисності	залишок на кінець року		залишок на початок року	надійшло за рік	зміни вартості за рік	вибуло за рік	залишок на кінець року
		первісна вартість	накопичена амортизація		первісна вартість	накопичена амортизація				первісна вартість	накопичена амортизація					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Довгострокові біологічні активи – усього в тому числі:	1410															
робоча худоба	1411															
продуктивна худоба	1412															
багаторічні насадження	1413															
	1414															

Продовження таблиці 6.14

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
інші довгострокові біологічні активи	1415															
Поточні біологічні активи – усього в тому числі:	1420		X			X	X				X					
тварини на вирощуванні та відгодівлі	1421		X			X	X				X					
біологічні активи в стані біологічних перетворень (крім тварин на вирощуванні та відгодівлі)	1422		X			X	X				X					
	1423		X			X	X				X					

Продовження таблиці 6.14

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
інші поточні біологічні активи	1424		X			X	X				X					
Разом	1430															
З рядка 1430 графа 5 і графа 14	вартість біологічних активів, придбаних за рахунок цільового фінансування (1431) _____															
З рядка 1430 графа 6 і графа 16	залишкова вартість довгострокових біологічних активів, первісна вартість поточних біологічних активів і справедлива вартість біологічних активів, утрачених унаслідок надзвичайних подій (1432) _____															
З рядка 1430 графа 11 і графа 17	балансова вартість біологічних активів, щодо яких існують передбачені законодавством обмеження права власності (1433) _____															

Таблиця 6.14

Примітки до річної фінансової звітності (XV розділ – Фінансові результати
від первісного визнання та реалізації сільськогосподарської продукції та додаткових біологічних активів)

Найменування показника	Код рядка	Вартість первісного визнання	Витрати, пов'язані з біологічними перетвореннями	Результат від первісного визнання		Уцінка	Виручка від реалізації	Собівартість реалізації	Фінансовий результат (прибуток +, збиток –) від	
				дохід	витрати				реалізації	первісного визнання та реалізації
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Продукція та додаткові біологічні активи рослинництва – усього	1500		()		()			()		
у тому числі:										
зернові і зернобобові	1510		()		()			()		
з них:										
пшениця	1511		()		()			()		
соя	1512		()		()			()		
соняшник	1513		()		()			()		

Продовження таблиці 6.15

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
ріпак	1514		()		()			()		
цукрові буряки (фабричні)	1515		()		()			()		
картопля	1516		()		()			()		
плоди (зерняткові, кісточкові)	1517		()		()			()		
інша продукція рослинництва	1518		()		()			()		
додаткові біологічні активи рослинництва	1519		()		()			()		
Продукція та додаткові біологічні активи тваринництва – усього	1520		()		()			()		
у тому числі: приріст живої маси – усього	1530		()		()			()		

Продовження таблиці 6.15

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
з нього: великої рогатої худоби	1531		()		()			()		
свиней	1532		()		()			()		
молоко	1533		()		()			()		
вовна	1534		()		()			()		
яйця	1535		()		()			()		
інша продукція тваринництва	1536		()		()			()		
додаткові біологічні активи тваринництва	1537		()		()			()		
продукція рибництва	1538		()		()			()		
	1539		()		()			()		
Сільськогосподар- ська продукція та додаткові біологіч- ні активи – разом	1540		()		()			()		

7. ІМІТАЦІЙНА ВПРАВА “СКЛАДАННЯ ФОРМИ 6 – ДОДАТОК ДО ПРИМІТОК ДО РІЧНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ “ІНФОРМАЦІЯ ЗА СЕГМЕНТАМИ”

Рекомендована тривалість виконання завдання – 4 години.

Мета виконання завдання – придбати практичні навички зі складання додатка до приміток до річної фінансової звітності – інформації за сегментами на підставі даних про сальдо початкове та обороти за дебетом і за кредитом за усіма рахунками з оборотного балансу, інформації з чотирьох основних форм фінансової звітності та форми 5 – Приміток до річної фінансової звітності.

Необхідно: скласти форму 6 – Додаток до Приміток до річної фінансової звітності “Інформація за сегментами” за базовим та індивідуальними варіантами.

Аналогічно попереднім імітаційним вправам робота складається з двох етапів:

1) складання форми 6 – Додаток до Приміток до річної фінансової звітності “Інформація за сегментами” за базовим варіантом;

2) складання форми 6 – Додаток до Приміток до річної фінансової звітності “Інформація за сегментами” за індивідуальним варіантом.

Основними вихідними даними для виконання даної імітаційної вправи є результати виконання попередніх імітаційних вправ: “Складання форми 1 – Баланс”, “Складання форми 2 – Звіт про фінансові результати” та “Складання форми 5 – Примітки до річної фінансової звітності”.

Додатковими вихідними даними для складання форми 6 – Додаток до приміток до річної фінансової звітності “Інформація за сегментами” є наступна інформація про визначені звітні сегменти підприємства:

1) організаційна структуризація виробничих та інших відокремлених підрозділів підприємства побудована за регіонами, в яких підприємство функціонує, тому пріоритетним визнається географічний виробничий вид сегмента;

2) на підприємстві визнані п'ять сегментів, відомості про які наведені в таблиці 7.1.

Таблиця 7.1

Характеристика визначених звітних сегментів підприємства

Найменування сегмента	Вид сегмента	Пріоритетність	Показники діяльності у звітному періоді по відношенню до відповідних загальних показників діяльності підприємства в цілому, %	У тому числі господарські операції з реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) іншим звітним сегментам даного підприємства, %
“А”	географічний виробничий	пріоритетний	50	10
“В”	географічний виробничий	пріоритетний	30	5
“С”	господарський	допоміжний	40	3
“D”	господарський	допоміжний	35	2
“Е”	географічний збутовий	допоміжний	85	1

Вихідні дані для індивідуальних варіантів студенти отримують шляхом перерахування даних з таблиці 7.1 наступним чином.

Показники діяльності сегментів у звітному періоді студент розраховує за формулами

$$P_{MN}^j = P^j + M, \quad (7.1)$$

де P_{MN} – показники діяльності j -го сегмента у звітному періоді по відношенню до відповідних загальних показників діяльності підприємства в цілому для індивідуального варіанта MN , %;

R^j – показники діяльності j -го сегмента у звітному періоді по відношенню до відповідних загальних показників діяльності підприємства в цілому в базовому варіанті (з таблиці 7.1), %;

$$Q_{MN}^j = Q^j + N, \quad (7.1)$$

де Q_{MN}^j – частка господарських операції j -го сегмента з іншими звітними сегментами даного підприємства для індивідуального варіанта MN, %;

Q^j – частка господарських операції j -го сегмента з іншими звітними сегментами даного підприємства в базовому варіанті (з таблиці 7.1), %.

Так, наприклад, якщо номер залікової книжки студента *123456*, то для його індивідуального варіанта № 56 (M=5, N=6) показники діяльності у звітному періоді сегмента “А” по відношенню до відповідних загальних показників діяльності підприємства в цілому становитимуть:

$$R_{56}^A = 50 + 5 = 55\%,$$

у тому числі господарські операції з іншими звітними сегментами даного підприємства:

$$Q_{56}^A = 10 + 6 = 16\%$$

і так далі.

Додаток до приміток до річної фінансової звітності “Інформація за сегментами” є шостою формою фінансової звітності і являє собою звіт, який відображає інформацію про доходи, витрати, фінансові результати, активи і зобов'язання звітних сегментів.

Зміст і форма додатка до приміток до річної фінансової звітності “Інформація за сегментами”, загальні вимоги до визнання і розкриття його статей та зміст кожної статті визначаються Положенням

(стандартом) бухгалтерського обліку 29 “Фінансова звітність за сегментами”, в якому розкриті поняття, сутність, класифікація звітних сегментів, критерії визначення господарського і географічного сегментів, особливості визначення доходів і витрат звітних сегментів, активів і зобов'язань за звітними сегментами.

Норми цього Положення застосовуються підприємствами, організаціями та іншими юридичними особами незалежно від форм власності (крім малих підприємств, неприбуткових організацій, банків і бюджетних установ), якщо вони зобов'язані оприлюднювати річну фінансову звітність або займають монополіне (домінуюче) становище на ринку продукції (товарів, робіт, послуг), або якщо щодо їх продукції (товарів, робіт, послуг) до початку звітного року прийнято рішення про державне регулювання цін.

Форма 6 – Додаток до приміток до річної фінансової звітності “Інформація за сегментами” складається з трьох розділів:

- розділ I – Показники пріоритетних звітних сегментів (господарський, географічний виробничий, географічний збутовий);

- розділ II – Показники за допоміжними звітними сегментами (господарський, географічний виробничий, географічний збутовий);

- розділ III – Показники за допоміжними звітними географічними сегментами (виробничий, збутовий).

Вказівки до заповнення окремих статей та граф звіту, а також приклади визначення господарських сегментів підприємства наведені у П(С)БО 29 “Фінансова звітність за сегментами”.

Для складання форми 6 – Додаток до приміток до річної фінансової звітності “Інформація за сегментами” необхідно внести показники, які характеризують фінансовий стан та результати фінансової діяльності окремих господарських і географічних сегментів, з яких складається підприємство – єдиний суб'єкт господарської діяльності.

Заповнена форма цього звіту, яка має бути отримана для базового варіанта в процесі виконання імітаційної вправи, наведена у таблицях 7.2 – 7.4.

Таблиця 7.2

Інформація за сегментами: розділ І –
Показники пріоритетних звітних сегментів
(господарський, географічний виробничий, географічний збутовий)

Найменування показника	Код ряд- ка	Найменування			
		Сегмент "А"		Сегмент "В"	
		звіт- ний рік	мину- лий рік	звіт- ний рік	мину- лий рік
1	2	3	4	5	6
1. Доходи звітних сегментів:					
Доходи від операційної діяльності звітних сегментів	010	15 479		9 287	
з них:					
доходи від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг): зовнішнім покупцям	011	13 559		8 588	
іншим звітним сегментам	012	1 507		452	
інші операційні доходи	013	413		247	
Фінансові доходи звітних сегментів	020	915		549	
з них:					
доходи від участі в капіталі, які безпосередньо стосуються звітного сегмента	021	660		396	
інші фінансові доходи	022	255		153	
Інші доходи	030				
Усього доходів звітних сегментів	040	16 394		9 836	
Нерозподілені доходи	050	X	X	X	X
з них:					
доходи від операційної діяльності	051	X	X	X	X
фінансові доходи	052	X	X	X	X
надзвичайні доходи	053	X	X	X	X

Продовження таблиці 7.2

звітних сегментів								Нерозподілені		Усього	
								статті			
звіт- ний рік	мину- лий рік	звіт- ний рік	мину- лий рік	звіт- ний рік	мину- лий рік	звіт- ний рік	мину- лий рік	звіт- ний рік	мину- лий рік	звіт- ний рік	мину- лий рік
7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
								8 150		32 916	
								7 985		30 132	
										1 959	
								165		825	
								366		1 830	
								264		1 320	
								102		510	
								8 516		34 746	
X	X	X	X	X	X	X	X				
X	X	X	X	X	X	X	X				
X	X	X	X	X	X	X	X				
X	X	X	X	X	X	X	X				

Продовження таблиці 7.2

1	2	3	4	5	6
Вирахування доходів від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) іншим звітним сегментам	060	1 507		452	
Усього доходів підприємства (р.040+р.050– р.060)	070	14 887		9 384	
2. Витрати звітних сегментів:					
Витрати операційної діяльності	080	11 552		6 932	
з них:					
собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг):	081	10 397		6 585	
зовнішнім покупцям					
іншим звітним сегментам	082	1 155		347	
Адміністративні витрати	090	135		81	
Витрати на збут	100	177		106	
Інші операційні витрати	110	567		340	
Фінансові витрати звітних сегментів	120	93		56	
з них:					
втрати від участі в капіталі, які безпосередньо можна віднести до звітного сегмента	121				
<i>інші фінансові витрати</i>	122	93		56	
Інші витрати	130				
Усього витрат звітних сегментів	140	12 524		7 515	
Нерозподілені витрати	150	X	X	X	X
з них: адміністративні, збутові та інші витрати операційної діяльності,	151	X	X	X	X
не розподілені на звітні сегменти					
фінансові витрати	152	X	X	X	X
надзвичайні витрати	153	X	X	X	X
податок на прибуток	154	X	X	X	X

Продовження таблиці 7.2

7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
										1 959	
								8 516		32 787	
								6 123		24 607	
								6 123		23 105	
										1 502	
								55		271	
								71		354	
								226		1 133	
								37		186	
								37		186	
								6 512		26 551	
X	X	X	X	X	X	X	X	1 470		1 470	
X	X	X	X	X	X	X	X				
X	X	X	X	X	X	X	X				
X	X	X	X	X	X	X	X				
X	X	X	X	X	X	X	X	1 470		1 470	

Продовження таблиці 7.2

1	2	3	4	5	6
Вирахування собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	160	1 155		347	
іншим звітним сегментам					
Усього витрат підприємства (р.140+р.150– р.160)	170	11 369		7 168	
3. Фінансовий результат діяльності сегмента (р.040–р.140)	180	3 870		2 321	
4. Фінансовий результат діяльності підприємства (р.070–р.170)	190	3 518		2 216	
5. Активи звітних сегментів	200	51 020	25 434	30 612	15 260
з них					
<i>необоротні активи</i>	201	28 394	11 000	17 036	6 600
<i>оборотні активи</i>	202	22 626	14 434	13 576	8 660
	203				
	204				
	205				
Нерозподілені активи	220	X	X	X	X
з них	221	X	X	X	X
	222	X	X	X	X
	223	X	X	X	X
	224	X	X	X	X
Усього активів підприємства	230	51 020	25 434	30 612	15 260
6. Зобов'язання звітних сегментів підприємства	240	9 038	434	5 422	260
з них					
<i>довгострокові зобов'язання</i>	241	320	320	192	192
<i>поточні зобов'язання</i>	242	8 689	100	5 213	60
<i>забезпечення</i>	243	29	14	17	8
	244				

Продовження таблиці 7.2

7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
										1 502	
								7 982		26 519	
								2 004		8 195	
								534		6 268	
								20 408	10 173	102 040	50 867
								11 358	4 400	56 788	22 000
								9 050	5 773	45 252	28 867
X	X	X	X	X	X	X	X				
X	X	X	X	X	X	X	X				
X	X	X	X	X	X	X	X				
X	X	X	X	X	X	X	X				
X	X	X	X	X	X	X	X				
								20 408	10 173	102 040	50 867
								3 614	173	18 074	867
								128	128	640	640
								3 475	40	17 377	200
								11	5	57	27

Продовження таблиці 7.2

1	2	3	4	5	6
Нерозподілені зобов'язання	260	X	X	X	X
з них	261	X	X	X	X
	262	X	X	X	X
	263	X	X	X	X
	264	X	X	X	X
Усього зобов'язань підприємства (р.240+р.260)	270	9 038	434	5 422	260
7. Капітальні інвестиції	280	16 696		10 018	
8. Амортизація необоротних активів	290	196		118	

Продовження таблиці 7.2

7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
X	X	X	X	X	X	X	X				
X	X	X	X	X	X	X	X				
X	X	X	X	X	X	X	X				
X	X	X	X	X	X	X	X				
X	X	X	X	X	X	X	X				
								3 614	173	18 074	867
								6 678		33 392	
								78		392	

Таблиця 7.3

Інформація за сегментами: розділ II –
показники за допоміжними звітними сегментами
(господарський, географічний виробничий, географічний збутовий)

Найменування показника	Код ряд- ка	Найменування			
		Сегмент "С"		Сегмент "D"	
		звіт- ний рік	мину- лий рік	звіт- ний рік	мину- лий рік
1	2	3	4	5	6
Доходи від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) зовнішнім покупцям	300	11 691		10 335	
Балансова вартість активів звітних сегментів	310	40 816	20 347	35 714	17 803
Капітальні інвестиції	320	13 357		11 687	
	330				
	340				

Продовження таблиці 7.3

звітних сегментів								Нерозподілені		Усього	
								статті			
звіт- ний рік	мину- лий рік	звіт- ний рік	мину- лий рік	звіт- ний рік	мину- лий рік	звіт- ний рік	мину- лий рік	звіт- ний рік	мину- лий рік	звіт- ний рік	мину- лий рік
7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
								8 105		30 132	
								25 510	12 717	102 040	50 867
								8 348		33 392	

Таблиця 7.4

Інформація за сегментами: розділ III –
показники за допоміжними звітними географічними сегментами
(виробничий, збутовий)

Найменування показника	Код ряд- ка	Найменування			
		Сегмент "Е"		звіт- ний рік	мину- лий рік
		звіт- ний рік	мину- лий рік		
1	2	3	4	5	6
Доходи від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) зовнішнім покупцям	350	25 356			
Балансова вартість активів звітних сегментів	360	86 734	43 237		
Капітальні інвестиції	370	28 383			
	380				
	390				

Продовження таблиці 7.4

звітних сегментів								Нерозподілені		Усього	
								статті			
звіт- ний рік	мину- лий рік	звіт- ний рік	мину- лий рік	звіт- ний рік	мину- лий рік	звіт- ний рік	мину- лий рік	звіт- ний рік	мину- лий рік	звіт- ний рік	мину- лий рік
7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
								4 776		30 132	
								15 306	7 630	102 040	50 867
								5 009		33 392	

При складанні додатка до приміток до річної фінансової звітності слід звернути увагу на відповідність інформації у розділах форми 6 даним у відповідних осередках чотирьох основних форм фінансової звітності та у відповідних осередках розділів форми 5 – Примітки до річної фінансової звітності.

Результатом виконання роботи є складений Додаток до Приміток до річної фінансової звітності “Інформація за сегментами” за індивідуальним варіантом, який надається на перевірку викладачеві в письмовому вигляді.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” № 996-XIV від 16.07.1999 р., із змінами // <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14>
2. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку 1 – 34 // <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>
3. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. // <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11>
4. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом Міністерства фінансів України № 291 від 30.11.1999 р., із змінами // <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0893-99>
5. Господарський кодекс України № 436-IV від 16.01.2003 р., із змінами // <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=436-15>
6. Податковий кодекс України // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
7. Наказ Міністерства фінансів України “Про Примітки до річної фінансової звітності” № 302 від 29.11.2000 р., із змінами // <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0904-00>
8. Закон України “Про державну статистику” № 2615-XII від 17.09.1992 р., із змінами // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2614-12>
9. Звітність підприємства: Підручник. – 3-тє вид., перероб. і допов. / В.С. Лень, В.В. Гливенко. – К.: Каравела, 2010. – 672 с.
10. Звітність підприємств: навч. посіб. / Г.М. Давидов, Н.С. Шалімова. – К.: Знання, 2010. – 623 с.: рис., табл. – (Серія “Вища освіта XXI століття”).
11. Звітність підприємств: навчально-методичний посібник / Ю.А. Верига, М.М. Орищенко, Н.В. Прохар. – Полтава: РВВ ПУЕТ, 2011. – 272 с.

12. Как заполнить финансовую (бухгалтерскую) отчетность / В. Кузнецов, Я. Клыженко, И. Басова. – 3-е изд., перераб. и доп. – Харьков: Фактор, 2010. – 372 с. – (Серия «Как заполнить...»: осн. в 2005 г.).

13. Крупельницька І.Г. Звітність підприємств: навчальний посібник. – К.: ЦУЛ, 2012 – 232 с.

14. Левицька С.О. Звітність підприємств: навчальний посібник. – К.: ЦУЛ, 2012 – 240 с.

15. Облік і звітність за міжнародними стандартами : навч. посібник / О.В. Небильцова, Р.С. Коршікова, Л.І. Лук'яненко, В.В. Ходзицька; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, ДВНЗ “Київський нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана”. – К. : КНЕУ, 2011. – 453 с.

16. Пантелєєв В.П. Застосування міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні: монографія. – Харків: Харк. нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна, 2011. – 328 с.

Слід зазначити, що у зв'язку з достатньо частими змінами та доповненнями у вітчизняних законодавчих та нормативних актах, які регламентують складання звітності підприємств в Україні, основним джерелом інформації з дисципліни “Звітність підприємства” є Інтернет-ресурси та фахові періодичні видання, тому для опанування дисципліною “Звітність підприємства” на належному рівні студентам необхідно постійно стежити за новими положеннями, що публікуються в офіційних виданнях та в періодичній літературі.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
1. ВИХІДНІ ДАНІ ДЛЯ СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	5
2. ІМІТАЦІЙНА ВПРАВА “СКЛАДАННЯ ФОРМИ 1 – БАЛАНС”.....	20
3. ІМІТАЦІЙНА ВПРАВА “СКЛАДАННЯ ФОРМИ 2 – ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ”.....	26
4. ІМІТАЦІЙНА ВПРАВА “СКЛАДАННЯ ФОРМИ 3 – ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ”.....	39
5. ІМІТАЦІЙНА ВПРАВА “СКЛАДАННЯ ФОРМИ 4 – ЗВІТ ПРО ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ”.....	46
6. ІМІТАЦІЙНА ВПРАВА “СКЛАДАННЯ ФОРМИ 5 – ПРИМІТКИ ДО РІЧНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ”.....	51
7. ІМІТАЦІЙНА ВПРАВА “СКЛАДАННЯ ФОРМИ 6 – ДОДАТОК ДО ПРИМІТОК ДО РІЧНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ “ІНФОРМАЦІЯ ЗА СЕГМЕНТАМИ”.....	78
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	95

Підписано до друку 07.09.2012. Формат 60x84 1/16. Папір друк. Друк плоский.
Облік.-вид. арк. 5,71. Умов. друк. арк. 5,63. Тираж 100 пр. Замовлення №189.

Національна металургійна академія України
49600, м. Дніпропетровськ-5, пр. Гагаріна, 4

Редакційно-видавничий відділ НМетАУ